

อิทธิพลของปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมการเรียนรู้และปัจจัยร่วมที่มีต่อเจตคติของนักเรียน ในวิชาพลศึกษา

วิสิทธิ์ ศรีแก้ว* ณิชฎีกา เฟ็งลี** วิชาญ มะวิญชร***

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาอิทธิพลของปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมการเรียนรู้และปัจจัยร่วมที่มีต่อเจตคติของนักเรียนในวิชาพลศึกษากลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาจำนวน 544 คน ได้มาจากการสุ่มแบบแบ่งชั้น สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลคือร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน และวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (multiple linear regression) โดยวิธี Forward selection

ผลการวิจัยพบว่า

1) ตัวแปรทำนาย 5 ตัวแปร ได้แก่ สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ในวิชาพลศึกษา (X1) ความชอบวิชาพลศึกษาระดับมาก (X2) (dummy) ความชอบวิชาพลศึกษาระดับปานกลาง (X3) (dummy) ความสนุกสนานในวิชาพลศึกษา (X4) เพศ (X5) (dummy) ที่มีต่อตัวแปรตาม คือ เจตคติในวิชาพลศึกษา (Y) โดยสมการมีค่า $R = 0.700$ และมีค่า $R^2 = 0.490$ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยสามารถเขียนสมการทำนายคะแนน เจตคติ (Y) ในรูปคะแนนดิบ ได้ดังนี้

$$\hat{Y}_{\text{เจตคติในวิชาพลศึกษา}} = 19.472 + 0.282(\text{สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ในวิชาพลศึกษา}) + 7.564(\text{ความชอบวิชาพลศึกษาระดับมาก}) + 4.447(\text{ความชอบวิชาพลศึกษาระดับปานกลาง}) + 0.323(\text{ความสนุกสนานในวิชาพลศึกษา}) + 1.434(\text{เพศ})$$

2) ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรทำนายในรูปคะแนนมาตรฐาน (b) ของสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ในวิชาพลศึกษา (X1) ความชอบวิชาพลศึกษาระดับมาก(X2) (dummy) ความชอบวิชาพลศึกษาระดับปานกลาง (X3) (dummy) ความสนุกสนานในวิชาพลศึกษา (X4) เพศ (X5) (dummy) ที่มีต่อตัวแปรตาม เท่ากับ 0.461, 0.359, 0.216, 0.165 และ 0.070 ตามลำดับเมื่อนำมาเขียนเป็นสมการทำนายเจตคติในวิชาพลศึกษาในรูปคะแนนมาตรฐาน คือ

$$\hat{Z}_{\text{เจตคติในวิชาพลศึกษา}} = 0.461(Z_{\text{สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ในวิชาพลศึกษา}}) + 0.359(Z_{\text{ความชอบวิชาพลศึกษาระดับมาก}}) + 0.216(Z_{\text{ความชอบวิชาพลศึกษาระดับปานกลาง}}) + 0.165(Z_{\text{ความสนุกสนานในวิชาพลศึกษา}}) + 0.070(Z_{\text{เพศ}})$$

คำสำคัญ: สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ เจตคติ การสอนวิชาพลศึกษา

* นิสิตปริญญาโท ภาควิชาพลศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

** , ***ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร., ภาควิชาพลศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ติดต่อผู้พิมพ์: วิสิทธิ์ ศรีแก้ว E-mail: Singha_thekip@hotmail.com มือถือ: 083-7861855

วันที่รับบทความ 22 กุมภาพันธ์ 2564

วันที่แก้ไขบทความ 31 มีนาคม 2564

วันที่ตอบรับ 8 มิถุนายน 2564

Influence of Learning Environment and Co-factors on Students' Attitude towards Physical Education

Visit Srikaew* Nattika Penglee** Wichan Mawinthorn***

Abstract

The purposes of this research was to study the Learning Environment (LE) and other variables affecting on students' attitude towards physical education (APE). The sample was 544 students from secondary school by using multi-stage random sampling. The statistical analysis were percentage, average, standard deviation, Pearson's product moment correlation coefficient and multiple linear regression by Forward method.

The research finding were as follows;

1) The 5 forecasting variables were $LE_{(X1)}$, Like PE High Level ($LPEHL_{(X2)}$), Like PE Moderate Level ($LPEML_{(X3)}$), Enjoyment in PE ($EPE_{(X4)}$), and $Sex_{(X5)}$ that affecting on $APE_{(Y)}$ which the forecasting equation ($R = 0.700$, and $R^2 = 0.490$) with at statistical significant level .05. The forecasting equation in term raw score were;

$$\hat{Y}_{APE} = 19.472 + 0.282_{(LE)} + 7.564_{(LPEHL)} + 4.447_{(LPEML)} + 0.323_{(EPE)} + 1.434_{(Sex)}$$

2) The 5 forecasting variables' coefficient in term standard score (b) were 0.461, 0.359, 0.216, 0.165 and 0.070 respectively. The forecasting equation of standard score were;

$$\hat{Z}_{APE} = 0.461(Z_{LE}) + 0.359(Z_{LPEHL}) + 0.216(Z_{LPEML}) + 0.165(Z_{EPE}) + 0.070(Z_{Sex})$$

Keywords: Learning Environment, Attitude, Physical Education

บทนำ

พลศึกษาเป็นการศึกษาที่ส่งเสริมการเจริญเติบโตและพัฒนาการของผู้เรียน โดยใช้กิจกรรมทางกาย เป็นสื่อในการเรียนรู้เพื่อให้นักเรียน เกิดการเรียนรู้และพัฒนาในด้านต่างๆ ตามเป้าหมายของวัตถุประสงค์ทางพลศึกษา (Pangrazi and Beighle, 2013) โดยให้เป็นผู้ที่มีความสมบูรณ์ พร้อมทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคมและ สติปัญญา ซึ่ง Lund and Veal (2013) กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอนทาง พลศึกษาเป็นเรื่องที่ซับซ้อน ไม่เหมือนกับวิชาอื่น ที่ส่วนใหญ่แล้วเน้นไปที่ด้านความรู้

* Master's degree students, Dept. of Physical Education, Faculty of Education, Kasetsart University

** , ***Assistant Professor Dr., Dept. of Physical Education, Faculty of Education, Kasetsart University

Contract: Visit Srikaew E-mail.: Singha_thekip@hotmail.com Mobile: 083-7861855

Received: February 22, 2021

; Revised: March 31, 2021

; Accepted: June 8, 2021

(cognitive domain) แต่สำหรับวิชาพลศึกษามุ่งเน้นไปที่ เรื่องเกี่ยวกับทักษะพิสัย พุทธิพิสัย จิตพิสัย สอดคล้องกับ Lacy (2015) ได้พูดถึงองค์ความรู้ทางพลศึกษาเป็น 4 ด้าน คือ ทักษะพิสัย พุทธิพิสัย จิตพิสัย และสมรรถภาพทางกายที่สัมพันธ์กับสุขภาพพิสัย นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ วรศักดิ์ เพียรชอบ (2561) ที่กล่าวว่า กระบวนการทางพลศึกษาและกีฬาเป็นกระบวนการศึกษาอย่างหนึ่งซึ่งช่วยให้ผู้เรียนได้มีการพัฒนาการทั้งในด้านร่างกาย ด้านทักษะ ด้านความรู้ ด้านคุณธรรม และเจตคติที่ดีไปพร้อมๆ กัน โดยใช้กิจกรรมพลศึกษาและกีฬาเป็นสื่อให้ผู้เรียนได้มีการเรียนรู้และมีพัฒนาการด้วยการมีส่วนร่วมและลงมือปฏิบัติจริงด้วยตนเอง

ในบทบาทของการเป็นครูพลศึกษา จะต้องทำหน้าที่ในการให้ความรู้กับผู้เรียน โดยต้องมั่นใจได้ว่าผู้เรียนมีความรู้ มีทักษะ มีเจตคติที่ดี และมีสมรรถภาพทางกายที่ดี รวมทั้งคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียนทุกคน ครูมีหน้าที่ในการให้ความช่วยเหลือผู้เรียนในด้านต่างๆ (วิชาญ มะวิญชร, 2560) การที่จะให้ผู้เรียนบรรลุถึงเป้าหมายของการเรียนนั้น การจัดกระบวนการเรียนรู้ในชั้นเรียนของครูพลศึกษาเป็นสิ่งสำคัญที่สุด การมีส่วนร่วมในกิจกรรมของชั่วโมง พลศึกษาของนักเรียนทุกคน เป็นปัจจัยสำคัญที่บ่งบอกได้ถึงเจตคติของนักเรียนวิชาพลศึกษา สิ่งแวดล้อม บุคคลแวดล้อม บรรยากาศในชั่วโมงเรียน คือสิ่งสำคัญที่จะทำให้เด็กนักเรียนมีความเต็มใจที่จะเข้าร่วมกิจกรรม ส่งผลให้ผู้เรียนแสดงพฤติกรรมออกมาในขณะที่ปฏิบัติกิจกรรมด้วยความเต็มใจ แสดงออกอย่างเต็มความสามารถ เต็มตามศักยภาพของตนเองด้วยความเต็มใจอย่างไรซึ่งภาวะความกดดันทางอารมณ์ สอดคล้องกับ วรศักดิ์ เพียรชอบ (2561) ที่กล่าวว่า นอกจากปัจจัยที่เกี่ยวกับครูผู้สอนเอง การจัดบทเรียน การจัดกิจกรรม และประสบการณ์ต่างๆ ในการเรียนการสอน บรรยากาศในการเรียนการสอน สถานที่และอุปกรณ์และวิธีการเรียนการสอน ก็ยังต้องมีการปรับเปลี่ยนตามสภาพการณ์ต่างๆ มากกว่าการเรียนการสอนวิชาอื่นๆ ในห้องเรียนโดยทั่วไป มีปัจจัยหลายอย่างในการออกแบบการจัดการเรียนรู้และการนำแผนการจัดการเรียนรู้ไปใช้ในชั้นเรียน เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนพลศึกษาเป็นไปอย่างมีคุณภาพ นอกจากนี้ Pangrazi and Beighle (2013) ได้พูดถึง สภาพแวดล้อมที่นักเรียนได้รับประสบการณ์จากการเรียนวิชาพลศึกษาจะมีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของการเรียนการสอนและการเรียนรู้ ปัจจัยต่าง ๆ เช่น พื้นที่ อุปกรณ์และความปลอดภัย มีความสำคัญในการวางแผนในการจัดประสบการณ์ที่มีคุณภาพ ซึ่งปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมสามารถจัดการได้โดยครูทั้งหมด ไม่เหมือนกับการตอบสนองและความสนใจของนักเรียน ซึ่ง Darst and Pangrazi (2009) กล่าวถึงการสอนที่มีประสิทธิภาพว่า การสอนที่มีประสิทธิภาพเป็นเรื่องที่ค่อนข้างกว้าง และเป็นเรื่องต่างๆ สามารถให้คำจำกัดความได้อย่างหลากหลาย สิ่งที่ยากๆ คือ ที่สามารถเห็นได้คือ ผู้เรียนได้เรียนรู้ อะไรจากการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้สอน เป้าหมายของการสอนคือการเรียนรู้ทักษะใหม่ๆ เต็มเต็มสิ่งที่เรียนผ่านมาแล้ว การปรับเปลี่ยนทัศนคติ และการให้ผู้เรียนมีทัศนคติที่ดีจากการเรียน ถ้าผู้เรียนไม่ได้เรียน การเรียนการสอนก็จะไม่เกิดขึ้น

การเข้าร่วมกิจกรรมของผู้เรียนในชั่วโมงเรียนวิชาพลศึกษาอย่างมีความสุข สนุกสนานต้องมียุทธศาสตร์ประกอบที่เป็นแรงจูงใจเพื่อให้นักเรียนเข้าร่วมภายใต้บรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ สิ่งสำคัญที่สุดคือ

ตัวครูพลศึกษา ซึ่ง Darst and Pangrazi (2009) กล่าวถึงสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ว่า ผู้สอนเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดในสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ หากไม่คำนึงถึงวิธีการสอนหรือการออกแบบหลักสูตรแล้วครูผู้สอนถือว่าเป็นคนสำคัญยิ่ง สำหรับการเรียนรู้ของนักเรียน ครูที่มีประสิทธิภาพสร้างบรรยากาศการเรียนการสอนที่เป็นบวกและเอาใจใส่ ขั้นตอนการเรียนการสอนมีการวางแผนอย่างรอบคอบเพื่อให้นักเรียนประสบความสำเร็จในทันที ปฏิบัติของอาจารย์ผู้สอนต่อความล้มเหลวของนักเรียนจะน้อยที่สุดและไม่รุนแรง คำแนะนำเน้นความคิดเห็นและปฏิสัมพันธ์ในพฤติกรรมของนักเรียนที่เป็นบวกแทนที่จะใช้ "การแก้ไขที่ซับซ้อน" ที่ตอบสนองต่อความผิดพลาดของนักเรียนเท่านั้น ครูที่มีประสิทธิภาพตระหนักว่าพวกเขาต้องมีบทบาทอย่างแข็งขันในกระบวนการเรียนการสอนด้วย การสาธิต การมีส่วนร่วม การกระตุ้น และการให้ข้อมูลย้อนกลับกับผู้เรียน ครูที่สามารถใช้กิจกรรมทางกายเข้ากับวิถีชีวิตของครูเองจะมีอิทธิพลต่อนักเรียนอย่างมาก

Pangrazi and Beighle (2013) ได้กล่าวถึงบรรยากาศการเรียนที่มีประสิทธิภาพ จะช่วยให้พฤติกรรมการเรียนการสอนเป็นปกติ พฤติกรรมเหล่านี้ไม่สามารถอธิบายวิธีการสอนที่เฉพาะเจาะจงหรือรูปแบบการสอน แต่จะเป็นลักษณะวิธีการของแต่ละบุคคลในการสอนเนื้อหาวิชา แบบการสอนที่สามารถทำให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมมากและเกิดเจตคติที่ดีต่อวิชาที่สอน คือแบบการสอนที่มีประสิทธิภาพ จากงานวิจัยพบว่า ถ้าไม่นับแบบการสอนของครูผู้สอนแล้ว สภาพแวดล้อมทางการเรียน จะมีประสิทธิผลมาก โดยห้องเรียนที่มีความสุขคือห้องเรียนที่เต็มไปด้วยบรรยากาศแห่งความสนุกสนาน รอยยิ้ม เสียงหัวเราะ ความเป็นกันเองระหว่างครูกับนักเรียน นักเรียนทุกคนมีบทบาท มีส่วนร่วมในทุกๆ กิจกรรมตลอดชั่วโมงในชั้นเรียน ในรูปแบบต่างๆ โดยครูพลศึกษาเป็นผู้คอย ดูแล แนะนำ กระตุ้น ให้เกิดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ทุกด้าน เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ตามธรรมชาติ สอดคล้องตามหลักพัฒนาการของช่วงวัยเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมในชั่วโมงเรียนด้วยความ สนใจ เต็มใจ ตั้งใจ และสนุกสนาน ที่นักเรียนสัมผัสได้ถึงความปลอดภัยตลอดการเข้าร่วมกิจกรรมอันส่งผลให้เกิดการเรียนรู้อย่างเต็มที่และมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ Donnell *et al.* (2017) ได้กล่าวถึงสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ในเชิงบวกว่า ผู้สอนจะต้องเป็นมิตร กระตุ้นและทำให้สภาพแวดล้อมที่ทำให้ผู้เรียนรู้สึกปลอดภัยในขณะที่กำลังเรียน ซึ่งส่งผลเหล่านี้ จะส่งผลให้นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษา ซึ่งเจตคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษามุ่งเน้นไปที่ความรู้สึกรักทัศนคติและค่านิยมของนักเรียนเกี่ยวกับการเคลื่อนไหว การเรียนรู้ในด้านนี้เป็นเรื่องยากที่จะวัดได้เนื่องจากเกิดขึ้นภายใน นอกจากการจัดการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นไปที่ เรื่องเกี่ยวกับทักษะพิสัย พุทธพิสัย และสมรรถภาพทางกายที่สัมพันธ์กับสุขภาพพิสัย แล้ว ครูผู้สอนจำเป็นต้องช่วยให้ผู้เรียนได้พัฒนาด้านเจตคติที่ดีต่อการเข้าร่วมกิจกรรมทางกาย พร้อมด้วยความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น และการความรับผิดชอบต่อผู้อื่น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาอิทธิพลของปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมการเรียนรู้และปัจจัยร่วมที่มีต่อเจตคติของนักเรียนในวิชาพลศึกษา

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. ทราบถึงปัจจัยที่ทำให้ให้นักเรียนเกิดเจตคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษาของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา
2. เป็นแนวทางสำหรับครูพลศึกษาและบุคลากรที่เกี่ยวข้องของหน่วยงานในสังกัดต่าง ๆ ในการปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนการสอนวิชาพลศึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
3. เป็นแนวทางในการศึกษาค้นคว้าแก่ผู้ที่สนใจเกี่ยวกับการเรียนการสอนพลศึกษาในชั่วโมงพลศึกษาไปปรับปรุงและแก้ไขเพื่อให้เกิดประโยชน์กับนักเรียนสูงสุด
4. เป็นแนวทางให้กับหน่วยงานสถาบันการศึกษาและบุคลากรที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนการสอนและบุคลากรทางพลศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 911 คน กลุ่มตัวอย่าง คือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 โรงเรียนพระมารดานิจจานุเคราะห์ จำนวน 756 คน คัดแบบสอบถามที่สมบูรณ์ได้ 544 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบประเมินความสนุกสนานในวิชาพลศึกษา ผู้วิจัยพัฒนามาจาก Daily end of class questionnaire: Enjoyment and physical activity levels of students with and without disabilities in physical education ปรับปรุงจากของ McClain (2008) ทุกครั้งที่มีการเรียนการสอนเต็มคาบ จำนวน 8 ครั้ง เป็นแบบประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ โดยมีคำอธิบายและภาพใบหน้าแสดงอารมณ์กำกับ
2. แบบประเมินสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ในวิชาพลศึกษาผู้วิจัยสร้างเครื่องมือโดยใช้แนวทาง characteristics of a positive learning environment ของ SHAPE America (2009) มี 2 ฉบับ เป็นลักษณะคู่ขนาน คือแบบประเมินสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ในวิชาพลศึกษาของนักเรียนและครูพลศึกษา เพื่อเป็นการตรวจสอบว่านักเรียนและครูผู้สอนมีการรับรู้ด้านสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ในวิชาพลศึกษาตรงกันหรือไม่

2.1 แบบประเมินสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ในวิชาพลศึกษาของนักเรียน

ตอนที่ 1 ข้อมูลลักษณะเฉพาะของนักเรียน (student demographic questionnaire) เป็น

แบบสอบถามปลายปิดและปลายเปิด โดยแบ่งโครงสร้างคำถามเป็น 3 ส่วน

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป เพศ (ชายหรือหญิง) อายุ (ปี) และระดับชั้น (มัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึง 5)

ส่วนที่ 2 ข้อมูลกิจกรรมทางกาย จำนวน 4 ข้อ ได้แก่ เข้าร่วมกิจกรรมทางกาย นอกเวลาเรียน สัปดาห์ละกี่วัน (วัน) เวลาที่ใช้ (นาที)

ส่วนที่ 3 ระดับความชอบวิชาพลศึกษา (1-10 ระดับ)

ตอนที่ 2 แบบประเมินสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ในวิชาพลศึกษา เป็นแบบประเมินที่ใช้มาตรวัดแบบประมาณค่า (rating scale) เพื่อวัดระดับการปฏิบัติของครูตามการรับรู้ของนักเรียนโดยใช้รูปแบบของ Likert scale จำนวน 34 ข้อ เลือกตอบได้คำตอบเดียว การวิเคราะห์ข้อมูลจะใช้คะแนนรวมทั้งหมดโดยมีคะแนนเต็มเท่ากับ 170 คะแนน

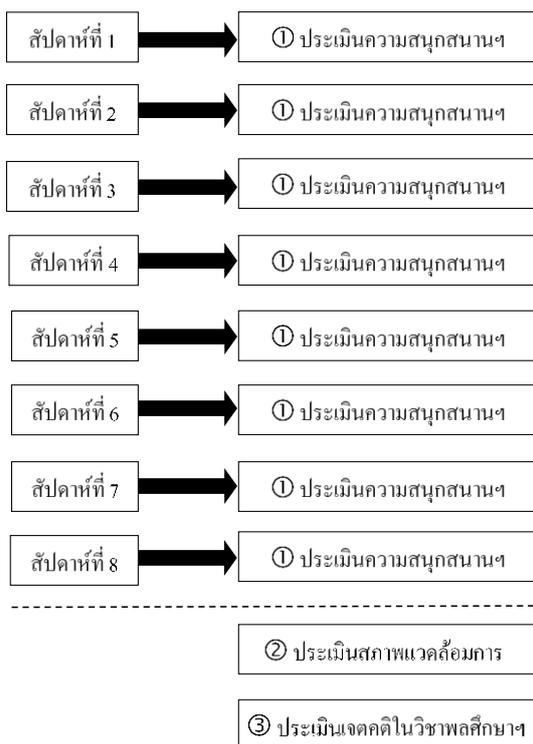
2.2 แบบประเมินสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ในวิชาพลศึกษาของครูพลศึกษา

ตอนที่ 1 ข้อมูลลักษณะเฉพาะของครูพลศึกษา (physical education teacher demographic questionnaire) เป็นแบบสอบถามแบบปลายปิดและปลายเปิด จำนวน 4 ข้อ ได้แก่ เพศ (ชายหรือหญิง) อายุ (ปี) การศึกษา (ปริญญา) ประสบการณ์สอนวิชาพลศึกษา (ปี) ส่วนของภาระงาน จำนวน 4 ข้อ ได้แก่ จำนวนชั่วโมงในการอบรมทางพลศึกษา (ชั่วโมง) จำนวนคาบวิชา พลศึกษา (คาบต่อสัปดาห์) จำนวนคาบทุกวิชารวมกัน (คาบต่อสัปดาห์) ภาระงานนอกเหนืองานสอน (ชั่วโมงต่อสัปดาห์) และ ส่วนของกิจกรรมทางกาย จำนวน 2 ข้อ ได้แก่ เข้าร่วมกิจกรรมทางกายนอกเวลาทำงาน สัปดาห์ละกี่วัน (วัน) เวลาที่ใช้ (นาที)

ตอนที่ 2 แบบประเมินสภาพแวดล้อมการเรียนรู้วิชาพลศึกษา เป็นแบบประเมินที่ใช้มาตรวัดแบบประมาณค่า (rating scale) เพื่อวัดระดับการปฏิบัติของครูตามการรับรู้ตนเองโดยใช้รูปแบบของ Likert scale จำนวน 34 ข้อ โดยให้ผู้ตอบแบบประเมินเลือกตอบได้คำตอบเดียว การวิเคราะห์ข้อมูลจะใช้คะแนนรวมทั้งหมดโดยมีคะแนนเต็มเท่ากับ 170 คะแนน

3. แบบวัดเจตคติในวิชาพลศึกษา เป็นการวัด ความรู้สึก ความเชื่อ ค่านิยม คุณค่า ส่วนบุคคลที่มีต่อวิชาพลศึกษา โดยผู้วิจัยสร้างขึ้นเป็นแบบประเมินที่ใช้มาตรวัดแบบประมาณค่า (rating scale) โดยใช้รูปแบบของ Likert scale จำนวน 20 ข้อ โดยให้ผู้ตอบแบบประเมินเลือกตอบได้คำตอบเดียว การวิเคราะห์ข้อมูลจะใช้คะแนนรวมทั้งหมดโดยมีคะแนนเต็มเท่ากับ 100 คะแนน

การเก็บรวบรวมข้อมูล ขั้นตอนการเก็บข้อมูลที่สอดคล้องกันของนักเรียนและครู

เงื่อนไขในการเก็บข้อมูลเฉพาะคาบเรียนที่มีการเรียนการสอนวิชาพลศึกษาอย่างเต็มคาบเรียน โดยคาบเรียนที่ไม่อยู่ในเงื่อนไขของการเก็บข้อมูลคือคาบเรียนที่มีการทดสอบสมรรถภาพทางกาย, คาบเรียนที่มีกิจกรรมการแข่งขันกีฬาภายใน, คาบเรียนที่มีกิจกรรมพิเศษของโรงเรียน เช่น วันคริสต์มาส-วันขึ้นปีใหม่ เป็นต้น, คาบเรียนที่มีการทดสอบเพื่อวัดผลการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ตัวชี้วัด หลังการเรียนการสอนพลศึกษาครบ 8 สัปดาห์ ในสัปดาห์ถัดมาจะให้นักเรียนได้ตอบแบบวัดเจตคติที่มีต่อวิชาพลศึกษาและแบบวัดการรับรู้สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ในวิชาพลศึกษา ผู้วิจัยทำการตรวจสอบความสมบูรณ์ครบถ้วนของเครื่องมือทั้ง 3 ฉบับ จากนักเรียน 756 คนได้แบบสอบถามกลับคืนมาที่สมบูรณ์จากนักเรียน จำนวน 544 คน

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. การวิเคราะห์สถิติเชิงบรรยาย ข้อมูลลักษณะทั่วไปของนักเรียน นำเสนอด้วย ค่าความถี่ ร้อยละ ผลรวมคะแนน ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ข้อมูลความสนุกสนานในชั่วโมงพลศึกษา 8 สัปดาห์ นำเสนอด้วย ผลรวมคะแนน ข้อมูลเจตคติในการเรียนวิชาพลศึกษา นำเสนอด้วย ผลรวมคะแนน ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. การวิเคราะห์ข้อมูลหลัก ศึกษาว่าปัจจัยใดที่ส่งผลต่อการมีเจตคติในการเรียนวิชาพลศึกษา ผู้วิจัยใช้สถิติการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (multiple regression) (ศิริชัย กาญจนวาสี, 2550) เลือกวิธีการวิเคราะห์แบบก้าวหน้า (forward selection) ทำการวิเคราะห์ตัวแปรอิสระ 1 ตัวคือเจตคติในวิชาพลศึกษากับตัวแปรพยากรณ์ 5 ตัว คือ สภาพแวดล้อมการเรียนรู้วิชาพลศึกษา (คะแนน) ความสนุกสนาน

ในชั่วโมง พลศึกษา (คะแนน) ระดับความชอบวิชาพลศึกษาเป็นตัวแปรหุ่น (dummy variable) โดยนำคะแนนมาเรียงกันจากน้อยไปมากแล้วแบ่งออกเป็น 3 ระดับด้วย Percentile จะได้ตัวแปรระดับความชอบ 3 ระดับ คือ น้อย ปานกลาง และมาก เพศของนักเรียนเป็นตัวแปรหุ่น (dummy variable) และเวลารวมการมีกิจกรรมทางกายนอกเวลาเรียน (นาทีต่อสัปดาห์)

ผลการวิจัย

ตารางที่ 1 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของข้อมูลทั่วไปและตัวแปรปัจจัยที่ทำการศึกษาของกลุ่มตัวอย่าง n=544

รายการ	สถิติเชิงบรรยาย		
เพศ (จำนวน, ร้อยละ)	ชาย	238 คน	43.8
	หญิง	306 คน	56.2
ระดับชั้น (จำนวน, ร้อยละ)	ม.1	120 คน	22.1
	ม.2	118 คน	21.7
	ม.3	82 คน	15.1
	ม.4	104 คน	19.1
	ม.5	120 คน	22.1
อายุ (ปี) (\bar{X} , SD)		14.72 ปี	1.475
เข้าร่วมกิจกรรมทางกาย เช่นออกกำลังกายเล่นกีฬา	มี	240 คน	44.3
หรือซ้อมกีฬานอกเวลาเรียน (จำนวน, ร้อยละ)	ไม่มี	304 คน	55.9
- เวลาที่ใช้ (นาที/สัปดาห์) (\bar{X} , SD)		100.31 นาที/สัปดาห์	219.746
- คะแนนความชอบในวิชาพลศึกษา (\bar{X} , SD)		7.76	1.815
- ค่าเฉลี่ยคะแนนรวมการรับรู้สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ (\bar{X} , SD)		146.64	16.677
- ค่าเฉลี่ยคะแนนรวมเจตคติในวิชาพลศึกษา (\bar{X} , SD)		76.86	10.178
- ค่าเฉลี่ยคะแนนรวมความสนุกสนาน (\bar{X} , SD)		33.47	5.193

จากตารางที่ 1 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงร้อยละ 56.2 เป็น นักเรียนระดับชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 1 ร้อยละ 22.1, มัธยมศึกษาปีที่ 2 ร้อยละ 27.7, มัธยมศึกษาปีที่ 3 ร้อยละ 15.5, มัธยมศึกษาปีที่ 4

ร้อยละ 19.1, มัธยมศึกษาปีที่ 5 ร้อยละ 22.1 อายุเฉลี่ยเท่ากับ 14.72 ปี (SD = 1.475) ไม่มีการเข้าร่วมกิจกรรมทางกายนอกเวลาเรียนเท่ากับร้อยละ 55.9 การเข้าร่วมกิจกรรมทางกายนอกเวลาเรียน 44.3 ใช้เวลาเฉลี่ยครั้งละ 100.31 นาที ต่อครั้ง (SD = 219.746) ระดับความชอบในวิชาพลศึกษาของกลุ่มตัวอย่างนักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 7.76 (SD = 1.815) คะแนนการรับรู้สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ในพลศึกษาเท่ากับ 146.64 (SD = 16.677) คะแนนเจตคติที่มีต่อวิชาพลศึกษา มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 76.86 (SD = 10.178) ค่าเฉลี่ยคะแนนรวมความสนุกสนาน เท่ากับ 33.47 (SD = 5.193)

ตารางที่ 2 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันระหว่างตัวแปรต่างๆ n=544

	\bar{x}	SD	1	2	3	4	5	6	7
1. เจตคติในวิชาพลศึกษา	76.86	10.178	1.000	.592**	.161**	.100**	.478*	.392**	-.044
2. สภาพแวดล้อมการเรียนรู้	146.64	16.677	.592**	1.000	.107**	-.043	.380*	.209**	-.019
3. เวลาที่ใช้ในกิจกรรมทางกาย	100.31	219.746	.161**	.107**	1.000	.126**	.113*	.194**	-.090*
4. เพศ (dummy)	0.44	0.497	.100**	-.043	.126**	1.000	.102*	.119**	-.046
5. ความสนุกสนานในวิชาพลศึกษา	33.47	5.193	.478**	.380**	.113**	.102**	1.000	.417**	-.090*
6. ชอบพลศึกษาระดับมาก (dummy)	0.37	0.483	.392**	.209**	.194**	.119**	.417*	1.000	-.650**
7. ชอบพลศึกษาระดับปานกลาง (dummy)	0.42	0.494	-.044	-.019	-.090*	-.046	-.090*	-.650**	1.000

* $p < .05$

** $p < .01$

จากตารางที่ 2 แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้งหมดซึ่งจำเป็นต้องทดสอบเงื่อนไขเบื้องต้นทางสถิติก่อนที่จะนำตัวแปรเข้าสู่สมการการทำนายโดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ เห็นได้ว่าตัวแปรทำนายทุกตัวมีค่าสหสัมพันธ์แบบเพียร์สันเป็นไปตามข้อตกลงเบื้องต้นคือไม่เกิน .7 สามารถนำไปใช้ในการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณได้ เมื่อทำการทดสอบเงื่อนไขเบื้องต้นทางสถิติแล้ว ได้ทำการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณโดยมีตัวแปรจำนวน 5 ตัวถูกดึงเข้าสู่สมการทำนายเจตคติของนักเรียนที่มีต่อวิชาพลศึกษา

ตารางที่ 3 ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยและสรุปผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณในการเลือกตัวแปรทำนายเจตคติในวิชาพลศึกษา

ตัวแปร	Standardized				
	b	Std. Error	b	t	P value
(Constant)	19.472	3.095		6.291	.000
สภาพแวดล้อมการเรียนรู้	.282	.021	.461	13.723	.000

ชอบพลศึกษาระดับมาก	7.564	.980	.359	7.722	.000
ชอบพลศึกษาระดับปานกลาง	4.447	.868	.216	5.121	.000
ความสนุกสนานในวิชาพลศึกษา	.323	.072	.165	4.462	.000
เพศ	1.434	.640	.070	2.240	.025
R = .700	R ² = .490	F = 103.220			.000

การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (multiple liner regression) ด้วยวิธีวิเคราะห์แบบก้าวหน้า (forward selection) ระหว่างตัวแปรทำนาย 7 ตัว คือ การรับรู้สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ในวิชาพลศึกษา ความสนุกสนานในวิชาพลศึกษา เวลาในการมีกิจกรรมทางกายนอกวิชาพลศึกษา ความชอบวิชาพลศึกษา เพศ (dummy) ความชอบพลศึกษาระดับมาก (dummy) ชอบพลศึกษาระดับปานกลาง (dummy) ต่อตัวแปรตาม คือ เจตคติในวิชาพลศึกษาของกลุ่มตัวอย่างนักเรียน พบว่าสมการผลการวิเคราะห์ ที่ 5 ประกอบไปด้วยค่าคงที่และตัวแปรทำนายได้แก่สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ในวิชาพลศึกษา ความสนุกสนานในวิชาพลศึกษา เพศ ชอบพลศึกษาระดับสูง ชอบพลศึกษาระดับปานกลาง สามารถทำนายเจตคติในวิชาพลศึกษาของกลุ่มตัวอย่างนักเรียนได้โดยมีประสิทธิภาพในการทำนายร้อยละ 49.0 (R = .700, R² = .490) ตัวแปรทำนายที่มีค่าการทำนายมากที่สุดคือ การรับรู้สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ในวิชาพลศึกษา (Standardized b = .461) รองลงมาคือความชอบพลศึกษาระดับมาก (Standardized b = .359) ความชอบพลศึกษาระดับปานกลาง (Standardized b = .216) ความสนุกสนานในวิชาพลศึกษา (Standardized b = .165) และเพศ (Standardized b = .070)

อภิปรายผล

จากผลการศึกษาปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ในวิชาพลศึกษาและปัจจัยร่วมที่มีต่อเจตคติของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ความสนุกสนานในวิชาพลศึกษาประเมินการรับรู้ความสนุกสนานจากชั่วโมงพลศึกษาที่นักเรียนเข้าร่วมเป็นจำนวน 8 ครั้งเป็นตัวแปรทำนายถูกตั้งเข้าสมการทำนายลำดับที่ 4 ทำให้สมการมีอำนาจทำนายเพิ่มขึ้นร้อยละ 2 เมื่อรวมกับตัวแปรทำนายตัวแรกสภาพแวดล้อมการเรียนรู้วิชาพลศึกษาและตัวแปรทำนายตัวที่ 2 กลุ่มความชอบวิชาพลศึกษาระดับมาก ตัวแปรทำนายตัวที่สามตัวแปรกลุ่มความชอบวิชาพลศึกษาระดับปานกลางทำให้สามารถทำนายเจตคติในวิชาพลศึกษาได้ถึงร้อยละ 48.5 และสามารถทำนายได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

การรับรู้สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ในวิชาพลศึกษาสามารถทำนายได้ถึงร้อยละ 35 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งการสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมเป้าหมายของบุคคลมีความสำคัญต่อพัฒนาเจตคติโดยรวม (Carlson, 1995; Chen, 1998; Mitchell, 1993; Rink, 2002) และ Hagger *et al.* (2002) ได้ระบุว่าการสร้างสิ่งแวดล้อมให้ผู้เรียนรู้รู้สึกสบายใจและมั่นใจจะช่วยส่งเสริมเจตคติที่ดี การที่

จะทำให้นักเรียนมีความมั่นใจหรือสบายใจในการเรียนได้นั้นการกระทำของครูถือเป็นหัวใจสำคัญซึ่งผลการประเมินการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ในวิชาพลศึกษาตามการรับรู้ของนักเรียนได้ให้คะแนนการรับรู้ว่าครูทำให้นักเรียนรู้สึกได้ถึงความปลอดภัยทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ $\bar{X} = 4.73, SD = 0.792$ และครูไม่เอาจุดด้อยของนักเรียนมาล้อเลียน $\bar{X} = 4.65, SD = 2.267$ ทั้งสองข้อมีค่าเฉลี่ยสูงเป็นอันดับที่หนึ่งและสองตามลำดับ

ระดับความชอบวิชาพลศึกษา กลุ่มชอบมาก และกลุ่มชอบปานกลาง พบว่าสามารถทำนายเจตคติในวิชาพลศึกษาได้ถึงร้อยละ 46.4 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ความสนุกสนานในวิชาพลศึกษา จากการประเมินการรับรู้ท้ายชั่วโมงพลศึกษาสามารถทำนายเจตคติในวิชาพลศึกษาได้ถึงร้อยละ 48.5 ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เพศ กับ ระดับความชอบวิชาพลศึกษาสามารถทำนายเจตคติในวิชาพลศึกษาเพิ่มขึ้นร้อยละ 5 และเมื่อรวมกันกับตัวแปรทำนายทุกตัวในสมการทำให้สามารถทำนายเจตคติในวิชาพลศึกษาของนักเรียนได้ถึงร้อยละ 49.0 ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ในการวิเคราะห์ข้อมูลมีตัวแปรที่ถูกดึงออกจกสมการการทำนายคือ เวลาในการเข้าร่วมกิจกรรมทางกายนอกชั่วโมงพลศึกษา เช่น การเล่นกีฬาหรือการออกกำลังกาย

ปัจจัยที่ส่งผลต่อเจตคติในวิชาพลศึกษาของนักเรียนที่มีอิทธิพลมากที่สุดคือปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ รองลงมาคือระดับความชอบวิชาพลศึกษา รองลงมาคือความสนุกสนานในชั่วโมงพลศึกษา และเพศซึ่งนักเรียนชายจะมีเจตคติในวิชาพลศึกษาสูงกว่านักเรียนหญิง ตามลำดับ

ครูทำให้นักเรียนรู้สึกได้ถึงความปลอดภัย ทั้งร่างกายและจิตใจ ครูไม่เอาจุดด้อยของนักเรียนมาล้อเลียน แสดงให้เห็นว่านักเรียนมีความเชื่อมั่นในตัวครูพลศึกษาด้านความปลอดภัยในชั่วโมงพลศึกษาว่าการจัดกิจกรรมที่ครูพลศึกษาจัดขึ้นมีความปลอดภัยที่นักเรียนสัมผัสได้ แต่ตรงกันข้ามกับการจัดกิจกรรมที่มีความท้าทายและส่งเสริมกระบวนการคิด เป็นประเด็นที่นักเรียนมีการรับรู้ที่น้อยที่สุด ซึ่งแสดงให้เห็นถึงกระบวนการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนวิชาพลศึกษายังต้องมีการปรับปรุงและแก้ไขเรื่องของการจัดกิจกรรมในชั่วโมงพลศึกษาที่ต้องเพิ่มเติมเรื่องของกิจกรรมที่ท้าทายและส่งเสริมกระบวนการคิด การแก้ปัญหาของนักเรียน อย่างไรก็ตามปัจจัยสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ในภาพรวมทั้งหมดเป็นไปตามแนวทางของ SHAPE America (2009)

ครูผู้สอนเองต้องตระหนักว่าการจัดกิจกรรมในชั่วโมงพลศึกษาส่งผลต่อนักเรียนมากที่สุด เมื่อผู้เรียนมีความสุขการรับรู้ของผู้เรียนก็เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ มีเจตคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษา จะเป็นสิ่งที่ติดอยู่กับตัวนักเรียน นักเรียนจะกลายเป็นผู้ที่แสวงหาซึ่งความรู้ใ้ครูรู้ด้านสุขภาพตลอดชีวิต

เอกสารอ้างอิง

วรศักดิ์ เพ็ชรชอบ. 2540. *หลักการพลศึกษา*. กรุงเทพฯ. กรมวิชาการ กระทรวง

- ศึกษาธิการ. แปลจาก J.S. Williams. 1997. *The Principles of Physical Education*. United State Of Amrerica: Suanders College Publishing, adivision of holh, Rinehart and Winston, Inc.
- วิชาญ มะวิญธร. 2560. การบูรณาการทฤษฎีสู่การปฏิบัติของนิสิตครูสาขาวิชาพลศึกษา. *วารสารศึกษาศาสตร์ปริทัศน์*, 32(2), 95-103.
- ศิริชัย กาญจนวาสี. 2550. *การวิเคราะห์พหุระดับ: Muti-level Analysis* (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- Darst, P. W. and R. P. Pangrazi. 2009. *Dynamic Physical Education for Secondary School Students*. San Francisco, CA: Pearson Benjamin Cummings.
- Donnelly, F. C., S. S. Mueller and D. L. Gallahue. 2017. *Developmental Physical Education for All Children: Theory into Practice*. Champaign, IL: Human Kinetics.
- Lacy, A.C. 2015. *Measurement and Evaluation in Physical Education and Exercise Science*. Boston, MA: Pearson.
- Pangrazi, R. P. and A. Beighle. 2013. *Dynamic Physical Education for Elementary School Children*. Boston, MA: Pearson.
- MaClain, Z. D. 2008. *Enjoyment and Physical Activity Levels of Students With and Without Disabilities in Physical Education*. Doctor of Philosophy Thesis in Exercise and Sport Science, Oragon State University. ProQuest Dissertations & Theses Global. (304489354). Retrieved from <https://search.proquest.com/docview/304489354?accountid=48250>, June 5, 2017.
- SHAPE America. 2009. *Appropriate Instructional Practice Guidelines, K-12: A Side Comparison*. Retrieved may 27, 2018, from <https://www.shapeamerica.org//upload/Appropriate-Instructional-Practice-Guidelines-K-12.pdf>